

efter deres Statutter at gaa til Laan indtil de tre Femtedele af Burderingssummen, men de have benyttet denne Tilladelse med saa megen Forsigtighed, at de gennemsnitlig kun have ydet Laan indtil 46 pCt. af Burderingssummen. Hvorfor er denne Forsigtighed udbist? Sikkert fordi den solidariske Forpligtelse og alle de Følger, den medfører, har lagt et stærkt Pres paa de paagældende Foreningers Direktioner og de øvrige, der have virket i deres Tjeneste. Ganske det samme vil jo være Tilfældet i de ny statsgaranterede Afdelinger, som her paatænkes. For dem, der lægge Bægt paa de yderligere Kauteler, maa jeg fremhæve, at disse ogsaa forøges i en meget betydelig Grad fremfor, hvad Tilfældet nu er; for det første derigennem, at Indenrigsministeren stadfæster Valget af de administrerende Direktører, og gennem Forslaget om, at Indenrigsministeren udnævner den ene og godkender Valget af den anden Revisor; men dernæst ogsaa derigennem, at Laanegrænsen for de statsgaranterede Afdelinger nedlægges fra de tre Femtedele til Halvdelen af Burderingssummen. Der kunde yderligere tænkes andre stærkende Bestemmelser, som vilde sikre Laanene i de statsgaranterede Afdelinger. Der er i vort Forslag ogsaa anført, at Indenrigsministeren for de ny Afdelingers Vedkommende kunde forlange, at Foreningerne skulde udfærdige særlige Reglementer, hvor efter Burderingsforretningerne inden for denne Afdeling skulde foretages.

Jeg skal endnu fremhæve, at i alt Fald en stor Del af Udbalgets Medlemmer have været fuldstændig paa det rene med, at skulde der blive krævet yderligere Kauteler for at opnaa Statsgaranti, vilde man vel kunne gaa ind paa en Forhandling derom. Jeg kunde for Eksempel tænke mig, hvis man i det hele taget fra Regeringens Side var villig til at gennemføre Lovforslagets Hovedtanke, at man da vilde kræve en Sammenlutning af Kreditforeningerne i to store Grupper: Landkreditforeninger og Købstadkreditforeninger, altsaa to store Centralkreditforeninger, og dermed skulde der følge et efter visse bestemte Regler nærmere begrænset og fæstnet solidarisk Ansvar. Den Tanke har været fremme tidligere ved forskellige Besligheder, og jeg kunde ogsaa tænke mig, at den atter under denne Sags videre Forløb vilde blive bragt i Forbindelse med Spørgsmaalet om Statsgarantien. Naar der imidlertid ikke fra nogen Side i Udbalget er blevet stillet Forslag om noget saadant, ligger det i, at man fra Regeringens Side foreløbig ikke har været tilbøjelig til at indtræde i nogen Forhandling om de

nærmere Betingelser, hvorunder en Statsgaranti kunde ydes.

Altsaa, en virkelig økonomisk Risiko vil der, naar man ser paa den Maade, hvorpaa Kreditforeningerne hidtil ere blevne styrede, og naar man ser paa den Betydning, den solidariske Forpligtelse har, næppe kunne være Tale om, men Hovedindvendingen er denne, at det vil svække vor Kredit i Udlandet, og man har derom fra forskellige Sider anført, at for saa vidt Staten overtog en Garanti som den, der her er Tale om, vilde det paa det udenlandske Pengemarked blive betragtet som ensbetydende med en Forøgelse af den danske Statsgæld med det Beløb, Garantien andrager. Det er for mig uforstaaeligt, at man kan tro, at noget saadant vilde blive Tilfældet. Det vilde dog være en ganske ejendommelig Betragtning, thi hvilken Statsgæld vilde kunne staa lige med Statsgaranti for Kreditforeningsobligationer, hvor den danske Ejendom hæfter solidarisk. Jeg tror heller ikke, at noget saadant vil være Tilfældet. En Statsgaranti for Foretagender, som nominelt eller teoretisk set betyder en endogjaa ikke ubetydelig Risiko, er ikke noget nyt, hverken i dette eller i andre Lande. Den danske Stat har jo allerede paataget sig Garantier, som hvis man vilde udmaale dem ud til Mulighedernes yderste Grænse, andrage fra 100—200 Millioner Kroner. Staten har saaledes paataget sig Garanti for Statsanstalten for Livsforsikring og dennes Forpligtelser, endvidere Rentegaranti for Husmandskreditforeningsobligationer, for de lolland-falsterke Jærnbaner og for Friværnsaktieselskabet. Her have vi allerede ret betydelige Garantiforpligtelser, men jeg tror ikke, det nogen Sinde er faldet noget Menneske ind, naar der var Tale om at give Laan til den danske Stat og om at danne sig nogen Forestilling om den danske Stats Forpligtelser, saa at ville regne disse Garantiforpligtelser med i den danske Stats egentlige Gæld og sige, at den danske Stat har Gæld for saa og saa stort et Beløb, og derefter rette sine Dispositioner. Ganske sikkert vil man have skelnnet mellem disse forskellige Ting, og det vil man vedblive med.

Jeg skal yderligere fremhæve, at man tillige har begrænset Beløbet, hvorfor Garantien kan ydes, til 150 Millioner. Udbalget er dog villigt til at indrømme, at hvis det Forsøg, som herved indledes, lykkes, hvis det viser sig, at man ad Statsgarantiens Vej kan opnaa betydelig højere Kurs for vore statsgaranterede Kreditforeningsobligationer, vil det være vanskeligt at standse